

E L Ő B E S Z É D :
Bemutatkozik a Gondolatjel

A Gondolatjel karunk KISZ-szervezetének kiadványa. Címét a mostani szerkesztők örökségül kapták, s azon vannak, hogy ne csengjen hamisan. Ennek megítélése az olvasók dolga, a Ti dolgotok is.

A lapot 1981 tavaszán alapították karunk hallgatói. Akkoriban nemcsak Szegeden, de más városokban is, az egyetemeken új lendületet vett a közéleti aktivitás. Karunkon ennek az első tünete egy rendszeresen megjelenő faliújság volt. Első száma az akkori lengyelországi válsággal, a második a magyar gazdaság és társadalom reformjának lehetőségeivel foglalkozott. Természetesen előtérbe kerültek más, az egyetemistákat közvetlenebbül érintő kérdések is: a kari viták, a KISZ-küldött-gyűléseken, az épp frissen indult Gondolatjelben, a folyosókon az ösztöndíjrendszerről, a felsőoktatás reformjáról, a végzetek szociális helyzetéről, az egyetemi demokráciáról, a KISZ-szervezet reformjáról folyt a vita.

Az így megfogalmazódott javaslatok, tervezetek megvalósulását illetően a kép már felemás: nyilván sok probléma országos szinten igényelt volna orvoslást, de a hallgatói igények képviselője nem tudott megbirkózni a mozgalmi és hivatali hierarchiák nehézségével. Ugyanakkor a kétség kívül toleráns kari vezetés partner volt néhány változtatásban, mint például a nem tanulócsoporthoz, hanem tevékenység, érdeklődés szerint szerveződő alapszervezetek intézményesítése, vagy az oktatóknak hallgatók általi véleményezése. Ez utóbbinak a rendszere sajnos nem vált be, az előbbinek köszönhető viszont többek között a Gondolatjel léte: a szerkesztők is egy ilyen, "funkcionális" alapszervezetet alkotnak.

Az újság tehát az 1981-es közéleti megélénkülés egyik oka, s egyben következménye is. Célja kezdettől fogva abban állt, hogy a megélénkült vitákban segítse a vélemények megfogalmazódását, nyilvánosságra kerülését, s ezáltal valamiféle "közmegegyezés" elérését. A szerkesztők és a hozzájuk közelálló diákok kezdetben több, majd egyre kevesebb sikerrel igyekeztek elkerülni, hogy a hallgatók véleményét csak ők képviseljék. Viszonylagos elszigetelődésük 1982-re nyilvánvalóvá vált, következményeként két egymást erősítő körülménynek: az elért eredmények felemáságának, a garanciák hiányának, valamint a politizálási kedv lanyhulásának, ami korábban a diákok jelentős részében megvolt.

Ebben a helyzetben vettem át a stafétabotot az első szerkesztőtől, Hóvirai Ottótól, aki 1983-ban végzett karunkon. A lapot egyre ritkábban tudtuk megjelentetni, és többen úgy érezték, hogy nem tudják vállalni a szerkesztést. Ugy láttuk, hogy a kari közélet "apolitizálódása" megfosztja fő témájától az újságot. Szemrehányást persze nem tehattünk senkinek, a változtatás lehetőségein kellett gondolkodni. A kialakult helyzet más szerkesztési szempontok előtérbe kerülését sürgette.

Egy évi vajdás után az 1983/84-es tanévben megjelent számok már arra utalnak, hogy a lap megtalálta arculatát / ebben nem hisz szerepe volt több, elsőévesnek is /, ha nem is színvo-

nalingadozások, szerkesztési botlások nélkül. Ez év áprilisában szerkesztőt is váltott a lap: leköszönésem után Tomka Béla került erre a posztra. Nehéz egy "belülállóknak" megfogalmazni ennek az új arculatnak a mibenlétét. Talán egyfajta kettősség jellemzi: amennyiben lehetőség van rá, foglalkozik a kar eseményeivel, beszélgetésekkel, híreket, tudósításokat közöl. Ugyanakkor szeretnénk tükrözni, tudatosítani olvasóinkban - és természetesen magunkban is - azt, hogy a minket körülvevő szűkebb-tágabb világban milyen gondolkodásbeli és cselekvési alternatívák léteznek. Itt az alternatíva szó a legfontosabb: nem elsősorban a szerkesztők amúgy sem egységes fel fogásának szeretnénk nyilvánosságot adni, hanem a kar minden hallgatójának, az őt érintő kari, egyetemi és - ne féljünk kimondni - országos kérdéseket illetően, minél több eseményről tudósítani, mely érdeklődésükre számot tarthat. Talán ez is oldhatja azt az egymástól való elszigeteltséget, melynek csak egy része a szerkesztők és az olvasók közötti távolság. Ennek érdekében írtunk ki pályázatot, szervezünk felolvasóestet, s ezt szolgálja a különszámunk is, mely Nektek, első éveseknek szól.

Végezetül: szeretnénk elterjeszteni azt a hiedelmet, hogy a dolgokat illető kritika, egymás nézeteinek szembesítése nem fölösleges.

Galamb György

+++

Szemelvények a Gondolatjel korábbi számaiból

Az első szám beköszöntőjéből:

"A kiadvány elsődleges célja, hogy a bölcsészeteket érintő lényeges és aktuális kérdésekre, eseményekre, problémákra ráirányítsa a figyelmet, ezekről nézeteket, véleményeket ismer-tessen, esetleg szembesítsen egymással.

... Egy régi görög orvosi szállóige szerint "előbb a szó, aztán a fű, aztán a kő" - véleményünk szerint a nyílt és tárgyyszerű, tehát felelősségteljes diagnózis elősegítheti a szükséges "gyógymód" alkalmazását."

+

A forma teljesen csődöt mondott, a tartalom kétséges

"Eljutottunk tehát odáig, hogy a forma teljesen csődöt mondott, a tartalom kétséges. Mi hát akkor a KISZ funkciója jelen létezési módjában? Válaszolva magamnak: érzésem szerint a KISZ egyetlen valóban működő funkciója a továbblépők /KISZ-vezetőségbe, Pártba/ kiválasztódásának biztosítása. Pontosítva: ezért kell tömegszervezetnek lennie a KISZ-nek, hogy a nagy számok törvénye szerint a legalkalmasabbaknak lehetőséget nyújtson a nozgalomban való továbblépésre, tehát kitermeljen egy kicsiny csoportot."

/ Varga Katalin riportjából, 1981/1 /